

(ISSN: 2587-0238)

Saydam, M. & Çangal, Ö. (2022). A Study of the Ethnographic Communicative Codes of Foreign Students in Cultural Context, *International Journal of Education Technology and Scientific Researches*, 7(20), 2327-2354.

DOI: <http://dx.doi.org/10.35826/ijetsar.517>

Article Type (Makale Türü): Research Article

A STUDY OF THE ETHNOGRAPHIC COMMUNICATIVE CODES OF FOREIGN STUDENTS IN CULTURAL CONTEXT

Mehmet SAYDAM

Ins., Istanbul University, Istanbul, Türkiye, m.saydam@istanbul.edu.tr

ORCID: 0000-0002-8972-486X

Önder ÇANGAL

Assoc. Prof. Dr., Gaziantep University, Gaziantep, Türkiye, ondercangal@hotmail.com

ORCID: 0000-0002-8560-3526

Received: 03.08.2022

Accepted: 18.11.2022

Published: 01.12.2022

ABSTRACT

Considering the function of language as a reflection of a society's culture, one may argue that culture directly influences the cognitive structures, language, and conduct of individuals. All discourses of people who must communicate throughout their lives have distinct codes. These codes contain several signs of a person's life experiences and culture in which they were born and raised. In this context, cultural code analysis will be utilized to identify both linguistic indications and competences. When it comes to foreign students who come to Turkey from other countries to study higher education and continue their departments after learning Turkish, it is equally crucial how individuals develop a connection between their source culture and cultural characteristics of the target language. In this qualitative case study, the language codes of international students pursuing a PhD in Turkey were examined within the context of a cultural framework based on the SPEAKING acronym created by Dell Hymes. Five students from Mexico, Kosovo, Uzbekistan, Pakistan, and Somalia; from North America, Europe, Asia, and Africa, make up the research's study group. These students are pursuing doctoral degrees in Turkey, where they speak Turkish at an academic level. The results demonstrated that the "culture" factor is mirrored in the selves of societies from various countries. An expansion on the results demonstrates that cultural elements shape social life, the cultural definitions and cultural behaviors of the participants in their own countries are influenced by numerous cultures, the concept of culture is shaped by political events affecting the socioeconomic structures of the countries, culture is influential in the emergence of technological advancements, and culture is a factor influencing the processes of country rapprochement. The data of the participants according to the classification of behaviors, actions, utterances and discourses indicated that the participants made mistakes while speaking Turkish. The codes, attitudes, and mood classifications in the coded message in the research process presented that the researchers were generally sincere and cordial, but occasionally acted hastily during the speech.

Keywords: Cultural studies, language and culture, ethnographic communicative codes, SPEAKING acronym, Dell Hymes.

INTRODUCTION

Languages serve the need for communication, and through language, communities and civilizations are created. The cultural values of nations are transmitted to other communities through language, and language learners have the opportunity to get intimately acquainted with the culture of the target language by gaining access to its cultural norms. In this context, in addition to the function of language to represent culture, it is feasible to state that culture also influences the thoughts, lifestyles, and behaviors of individuals, as well as their language usage.

The language that individuals use on a daily basis is comprised of numerous codes. The communication codes used in daily life contain the experiences and practices of individuals, regardless of their level of education. In order to show both linguistic indicators and skills, it is essential to consider the language used by persons during code analysis.

Foreign students in Turkey, obviously from various nations and cultures, study Turkish and pursue higher education as representatives of their own communities. In the process, these individuals are able to make comparisons between their own and Turkish cultures, they become intimately acquainted with Turkish culture while learning the language, and the cultural components they learn influence their language habits. Studies on the effect of "culture" on language teaching in teaching Turkish to foreigners also show that cultural values are important in language teaching processes (See Bölükbaş & Keskin, 2010; Çangal, 2012; Kalfa, 2013; Elbir & Aka, 2015; Kaya & Oran, 2015; Demircan, 2016; Memiş, 2016; İşcan, 2017; Moralı & Göçer, 2019; Wujiabudula, 2019; Güleç & Ömeroğlu, 2020; İşcan vd., 2020; Yavuzel, 2020).

Individuals are impacted by the societies into which they are born and act in accordance with that society's norms and values throughout their life. When individuals of a given age and level of maturity migrate to a different civilization, it takes them time to adjust to the culture. Specifically, social incompatibilities occur, social acceptance and rejection govern the lives of individuals, and for those who begin to learn the language of the target society, the meanings of words and concepts in the community take on more significance. At this point, the significance of the term "ethnography" becomes apparent. Ethnography is the written description of the social organization, activities, and symbolic and material resources of various societies, and ethnographers investigate how the behavior of societies makes sense within the observed community (Wardhaugh, 2006, p. 249, as cited in Kamac Gencer, 2019, p. 70). On the other hand, ethnographic analysis attracts attention as a method of analysis for "the definition and interpretation of social relations, learnt and shared ideas, values, and behaviors related to a particular group or community" (Şimşek, 2012, p. 98). Similarly, ethnography of communication seeks to solve the distinctive codes of culture by adopting an emic perspective or observing the culture in order to interpret these codes and disclose how cultures interact in human communication (Özudoğru, 2014, p. 266).

In this study, the linguistic codes of foreign students pursuing a doctorate in Turkey were analyzed within the cultural context of Dell Hymes' SPEAKING acronym. His formula includes setting/scene, participants, ends, acts, keys, instrumentalities, norms and genre classifications. Hymes (1972) describes the components of the formula as follows:

- **S (Setting and Scene):** relates to the time and place where the speech takes place. It is evident that language has a specific impact in institutional settings. However, it can be challenging to establish a connection between settings and language in social life and across cultures, because the quality of the language employed is subject to social judgement. These may be judged acceptable or objectionable as significant criteria for identity studies in specific contexts.
- **P (Participants):** It stands for the speaker-listener and sender-receiver relationships. Typically, a single participant serves as the sender. In certain circumstances, such as a group teaching, popular acclamations or during a speech to which the group can respond collectively, a change of roles may be necessary. In such contexts, the linguistic characteristics of a discussion will differ significantly from those of a single speaker.
- **E (Ends):** This section reflects the anticipated outcomes of the speech exchange and the personal aspirations of the participants.
- **A (Act):** It refers to how the words used and the relationship between the content, the actual topic of talk, and what is said during conversation.
- **K (Key):** It refers to the tone, attitude, manner, or mood with which a coded message is communicated. The keys can be communicated nonverbally or by behavior, gestures, and mimics.
- **I (Instrumentalities):** The instrumentalities refer to the forms of communication and choice of channel, including oral language, written language, language, dialect, code, and selected register.
- **N (Norms):** Norms of interaction and interpretation refer to specific speaking-related behaviors, such as silence and loudness.
- **G (Genre):** It refers to particular styles of speech. In ethnography of speech, it depicts the forms of expression that mark categories of speech other than casual speech (poems, prayers, lessons, proverbs, sayings, aphorisms) as well as the aspects of oral culture (Hymes, 1975, p.62 as cited in Torabi, 2004, p.40-41).

A large number of different studies have sought to define communicative competence. Regarding communicative competence, Hymes (1972) asserts that study on language acquisition should not be restricted to grammar, but should also examine how the ability to use language correctly is acquired. Accordingly, Byram (1997) underlines Hymes' assertion that a foreign language should be learned through intercultural communication. The purpose of this study, which is conducted with the participation of international students from various cultures, is to examine the ethnographic communication codes of the students in the cultural context and to determine their use of language reflective of the target culture and the equivalents of these uses in their own culture.

METHOD

Model of the research

This study was conducted utilizing the case study method, one of the qualitative research approaches. Case study is a qualitative approach in which the researcher collects data of a real life, contemporary bounded system or multiple bounded systems over time, through detailed, in-depth data collection including multiple sources of information such as observation, interviews, audiovisual materials and documents and it reports a case description or case themes (Creswel, 2018, pp. 96-97). This study examines the cultural context of the ethnographic communication codes of international students. The research employs a single case design because it consists of a single analysis unit and multiple interrelated subunits.

Participants

The research study group is comprised of five students from Mexico, Kosovo, Uzbekistan, Pakistan, and Somalia, representing North America, Europe, Asia, and Africa. They are able to speak academic Turkish as a result of living in Turkey to obtain their PhDs. The reason for selecting a study group from different continents and countries is that the ethnographic codes that serve a basis for the research delve directly into revealing cultural elements in the mechanisms that constitute the lifestyle and identity of individuals from various cultures, behaviors, and societies. According to Heesch (2005), ethnographic codes play an important part in cultural analysis, which serves as the foundation for establishing the research's study group. In addition, the selection of the study group from doctoral-level and academic Turkish students was based on the assumption that these students had a high degree of Turkish proficiency due to their current epistemic and cultural status.

Data collection tools

The data for this study were gathered through document analysis. Document analysis is a data collection tool in qualitative research in which data are acquired through observing behaviors and conducting interviews, and the data are obtained from numerous sources as opposed to a single source, such as interviews, observations, documents, and audio-visuals (Creswell, 2013, p. 185). As data gathering tools, this study utilized audio recordings of student interviews, teacher observation forms, and acronyms.

Data collection and analysis

Data analysis was performed using document analysis. "The descriptive analysis data are structured and analyzed so as to vividly depict the perspectives of the observed or interviewed individuals. The purpose of this form of analysis is to organize and interpret the findings for the reader" (Yıldırım & Şimşek, 2016).

Publishing ethics

This study was found ethically appropriate by the Social and Human Sciences Research Ethics Committee of Istanbul University with the decision dated 13.01.2022 and numbered 703343.

FINDINGS

The participants' ethnographic communication codes are listed in tables. (S) represents setting/scene situation, case, and subject; (P) represents participants; (E) represents ends, result and message; (A) represents behaviors, movements, utterances, and discourses; (K) represents tone, attitude, and mood in a particular coded message; (I) represents instrumentalities and choice of channel; (N) represents norms; and (G) represents the genre as poem, proverb, etc.

Within this scope, the following information pertains to the Mexican participant:

Table 1. The Ethnographic Communication Codes of Mexican Participant

S	Cultural composition and characteristics of the nation
P	A Mexican student
E	The talk stressed the similarities between Mexican and Turkish civilizations, as well as the fact that Mexican culture is influenced by numerous other cultures, highlighting the significance of national values.
A	The speaker frequently utilized concrete and straightforward language. In addition, he rarely created phrases using repetitive structures, conjunctions, postpositions, adjectives, and adverbs.
K	The participant's tone during the conversation was official, serious, and frigid. The speaker, who has a respectful demeanor, frequently remained cool and spoke without emotion.
I	It has been established by the verbal channel. <i>Celebration of the Day of the Dead across the country:</i> It signifies that the dead are shown a great deal of respect throughout the country.
N	<i>Inclusion of parents' names:</i> The respect displayed in the family and observance of tradition are reflected. <i>Prioritized women in social life in the whole process:</i> It emphasizes the value placed on women. <i>The feeling of indebted to the elderly:</i> It demonstrates reverence and affection for the elderly.
G	The participant did not employ any unique genre-specific elements of his culture.

Situation, case, and subject (S) has been turned by the researcher into an existing structure from which data for determining the cultural structure and cultural aspects of the current participant can be gathered. In the context of the result and message (E) acronym, the Mexican participant (P) asserts that the Mexican and Turkish cultures share comparable features, that the Mexican culture is influenced by several civilizations, and that it is essential to have national values. Regarding the behavior, movement, utterance, and discourse (A) acronym, it was observed that the participant utilized concrete and straightforward terms and rarely employed repeated structures, conjunctions, adjectives, and adverbs. Regarding the key (K) acronym, tone, attitude, and encoded specific message, it was observed that the participant spoke in a formal, serious, and frigid manner throughout the entire interview. In the context of the situations given, it is likely to be said that the entire procedure took place in a chilly, unresponsive environment, notwithstanding the speaker's courteous tone. The acronym for instruments and choice of channel (I) indicates that the meeting was conducted orally, while the acronym for norms (N) indicates that the participant stated that they celebrated the day of the dead with respect in their country, that they gave their children the names of their parents, that women were always

given priority in social life, and that they respect the elderly because they feel indebted to them. In his speech, he did not apply any source culture-specific genre elements (G).

The second participant in the study is from Kosovo, and his information is displayed below:

Table 2. The Ethnographic Communication Codes of Kosovar Participant

S	Cultural composition and characteristics of the nation
P	A Kosovar student
E	It was mentioned that culture is one of the most important fundamental values for Kosovars, that Kosovars have maintained their culture alive for generations, and that it has become a behavioral structure in all aspects of social life.
A	The participant used concrete and simple words, frequently repetitive structures with long and accurate sentences in his speech.
K	Usually, the participant spoke rapidly and accentuatedly. He also used a formal, serious and cold tone during the conversation. The participant raised his voice to emphasize the specific points he wished to highlight.
I	It has been established by the verbal channel.
N	<i>Birth:</i> Cutting off the baby's hair and burying it in the ground some time after birth, the circumcision wedding for males, the naming ceremony performed in a holly manner, and the neighbor's assistance before and after birth demonstrate the position of birth in society. It is thought that a person's future is guided by his or her birth customs. <i>Wedding:</i> During the pre-wedding engagement ceremony, the bride gives gifts to the groom and the groom gives gifts to the bride, and the night of the henna before the wedding reveals the cultural significance of both the wedding and the family concept. <i>Death:</i> The obituary of the death to all relatives, the absence of food preparation for seven days in the deceased's home, and the reading of the Mawlid on the seventh and fortieth days following the death demonstrate the significance of the sacred and religious beliefs associated with death.
G	In his speech, the participant used proverbs of "Think three times, speak once.", "Don't put off till tomorrow what you can do today." and "Drop by drop, a lake is formed.", and he stated that these proverbs exist in his own country.

The researcher has turned the situation, case, and subject (S) acronym into an existing framework from which data may be acquired to determine the participant's background and cultural aspects. The participant from Kosovo (P) stated that culture is at the top referring to the result and message (E), by listing of basic values in his nation in which this notion had been lived for ages, verbally and in terms of action, and that this is directly reflective of the entire society. Within the context of the acronym for behaviors, movements, utterances, and discourses (A), it was seen that the participant combined concrete and abstract words in his speech, frequently employed repetitive structures, and established long, accurate sentences. According to the mood (K) acronym in the tone, attitude, and encoded specific message, it was determined that the participant spoke formally and seriously in general, but also emphasized some parts of the conversation and preferred to speak rapidly. In the interview, which was done via the verbal channel in accordance with the instrumentalities and choice of channel (I) acronym, the participant elucidated the cultural norms (N) of his nation in terms of birth, marriage, and death. The significance of "birth" standards in a country's culture was exposed, including the cutting of a newborn's hair, the circumcision of boys, and the assistance of neighbors before and after the birth. The participant stated that the bride presented various gifts to the groom and groom to the bride at the engagement ceremony, the day before the wedding, the henna ceremony was held and the night of the henna was very important to the bride, groom, and family. These have reflected the significance of the family institution in the culture for centuries. The custom of not cooking in the deceased's home for seven days and

reading a Mawlid on the seventh and fortieth days following the death demonstrate that "death" is one of the country's most significant cultural components. The participant has only used three of its country's proverbs considering the genre (G) acronym. These are proverbs used similarly or identically in daily Turkish culture. Therefore, it is essential that the participant uses these proverbs appropriately in context.

The third participant of the group is from Uzbekistan. The followings are the participant's responses:

Table 3. The Ethnographic Communication Codes of Uzbek Participant

S	Cultural composition and characteristics of the nation
P	An Uzbek student
E	The participant stated that Central Asia and the history of great Islam (fortress, madrese, etc.) are contained inside the borders of Uzbekistan in their original forms. In addition, the participant noted that the structures in Bukhara, Samarkand, Khiva, and Tashkent exhibit cultural texture, and that Uzbekistan is a cultural hub for study, tourism, and temporary labor.
A	In his discourse, the participant rarely utilized abstract terms, but frequently named historical places and people. He made simple affixation mistakes in speech, misused unrounded vowels in words.
K	The participant has maintained a nice, cordial tone throughout the chat. Typically, he spoke rapidly and without pausing. In terms of emphasis and tone, the participant's intonation stayed steady, failing to meet the requisite rise and fall.
I	It has been established by the verbal channel.
N	<p><i>Name:</i> "He stated that names of Ulubey, Atabey, Utkir, Dilber, Zulfu, Zulfiye, Ümit, Osama and Perinaz" are often used in his country. These names indicate that his country has been influenced by Arabic, Persian and Turkish cultures.</p> <p><i>State:</i> The participant stated that many states were formed on the territories of his country, such as "the Karakhanids, Khwarazmian Empire and Timurids". These showed that the Uzbekistan state has hosted numerous old and long-established states, and that it contains many different cultures and wealth.</p> <p><i>Science:</i> According to the participant, many people in his country are recognized internationally for their expertise. Among these pioneer names are "Ulema-i Alim" and "Biruni" in medicine, "Abu Rayhan" in sociology, "Zamakhshari" in astronomy, and "Ulugh Beg" in astronomy.</p> <p><i>Food:</i> The participant indicated that prayer routines are extremely significant in his culture prior to and following dinner. This norm demonstrates that food culture is formed by religion; hence, religious beliefs have a direct impact on culture.</p>
G	In his speech, the participant used only the proverbs of "It is an honor to die for one's nation.", "take a prayer instead of gold.", "home is a market with children, home is a grave without children".

The (S) acronym seeks to identify the cultural structures and characteristics of the participant's nation. Within the framework of the result and message (E) acronym, the Uzbek participant (P) indicated that his country is located in a historic and cultural area. It was mentioned that over the history of his country, numerous significant civilizations existed, and remnants of these civilizations are still apparent in various towns; therefore, it is essential to visit his country. In terms of the acronym for behaviors, movements, utterances, and discourses (A), it is conceivable to remark that the participant's word choices are at the level of names and locations, that he has practically never used abstract words, and that he has made basic affixation errors. According to the mood (K) acronym considering the tone, attitude, and encoded specific message, the participant employed a warm, welcoming tone by speaking rapidly, without pausing, and paying less attention than necessary to emphasis and tones. In the interview, the verbal channel was constructed in accordance with instrumentalities and choice of channel (I) acronym. In addition, the participant categorized the cultural norms (N) of his country into state, science, and food categories. He said that the names "Ulubey, Atabey, Utkir, Dilber, Zulfu, Zulfiye, Ümit, Osama, and Perinaz" are frequently used in Uzbekistan, which is a clear illustration

of the effect of other cultures on Uzbek culture. On the region that is now Uzbekistan, numerous historically significant states, such as the "Karakhanids, Khwarazmian Empire, and Timurids," have flourished. This is due to the fact that the geography of Uzbekistan has a history of state formation and the cultural impact of adopting statism. Referring to the scientific standard, the participant listed numerous notable people from his nation. Ulema-i Alim and Biruni were cited as examples in the field of medicine, Abu Rayhan in geography, Zamakhshari in sociology, and Ulugh Beg in astronomy. The tradition of prayer before and after dinner was linked by the participant to the food norm and it was stated that religious beliefs affect the culinary culture. The participant utilized the proverbs "it is an honor to die for the country," "take a prayer instead of gold," and "home is a market with children, home is a grave without children" referring to the genre's acronym (G). The participants' love of country and children, as well as their idea that prayers are more valuable than gold, are likewise connected to the Turkish culture.

The fourth person in the study is from Pakistan, and the information gathered from this participant is displayed below.

Table 4. The Ethnographic Communication Codes of Pakistani Participant

S	Cultural composition and characteristics of the nation
P	A Pakistani student
E	He added that his country is rich in historical and touristic sites, and that due to their shared religion, its citizens have displayed culturally comparable habits to those of Turkey. In addition, he emphasized that Pakistan and Turkey collaborate in the domains of culture, tourism, and technology, and he believes that these collaborations have an impact on the countries' mutual friendliness and warmth.
A	The participant often made affixation mistakes and inaccurate sentences. In his speech, he used only and frequently concrete and simple words and made mistakes in the use of time phrases.
K	The participant used a cold, unwilling and hasty tone.
I	It has been established by the verbal channel. <i>Clothing:</i> Each city in the country of the participant has a unique outfit, but "shalwar" is the most common one. <i>Language:</i> The participant said Urdu and English are official languages in his country, Urdu is used in all areas of social contexts and governs sociocultural life. Moreover, English is often used in official settings; in state institutions, hence sustaining international contacts.
N	<i>Family:</i> In the participant's country, people are named after the city in which they reside. A person born in Kashmir, for instance, is referred to as "Hasan the Kashmiri." <i>Social behavior:</i> In the participant's country, similar to Türkiye, hand kissing is a sign of respect for the elderly, whereas leg-on-leg is a sign of disdain, and they express their affection for children by kissing them on the cheeks.
G	The participant only cited the proverb "Drop by drop, a lake is formed" in his speech because he claimed it was native to his nation.

The (S) acronym indicates that the cultural structure and components of the participant's home country have been revealed. The Pakistani participant (P) stated that Pakistan has many historical and cultural values within the result and message (E) acronym, that people living in Turkey and Pakistan are socially similar due to the number of people adopting Islam in both countries, and emphasized collaborations between the two countries. Referring to the behavior, movements, utterances and discourses (A) acronym, it was established that the participant frequently made affixation errors, had difficulties forming sentences, had an excessive number of inverted phrases, and improperly utilized time suffixes. In accordance with the tone, attitude, and mood in the specific coded message (K) acronym, the participant's tone was cold and unwilling. The participant categorized

the cultural norms (N) of his nation under clothes, language, family, and social behavior in the interview conducted via the verbal channel (I). In spite of the fact that each city in Pakistan has its own native attire, "shalwar" remains a popular choice in social and cultural life. The country's official languages are Urdu and English. English is the language used in formal situations and governs foreign relations, although Urdu is the language of social settings. People are named by their birthplace in the country. In terms of social norms, Pakistani and Turkish cultures are extremely similar. According to the participant; for instance, both cultures kiss the hands of seniors as a gesture of respect and the cheeks of children as a symbol of affection. It is also considered impolite to sit with your legs crossed next to an elderly person. In terms of the genre (G) acronym, the participant only used the proverb of "Drop by drop becomes a lake."

The final participant in the study is from Somalia, and the following is his information:

Table 5. The Ethnographic Communication Codes of Somali Participant

S	Cultural composition and characteristics of the nation
P	A Somali student
E	The participant indicated that there are several natural resources in his country, but extraction is prohibited for political reasons. According to him, despite the fact that his country is classified as a developing nation, poverty is widespread due to political reasons. He also stated that his country is rich in historical and tourism attractions, highlighting the presence of twenty million-year-old ruins.
A	The participant has often made affixation and syntactic mistakes and misused numeric expressions. During his expression, he used concrete and simple utterances.
K	The participant's tone was cordial and sincere.
I	It has been established by the verbal channel.
N	<i>Art:</i> The participant stated that the art of ceramic painting in his country has highly developed. <i>Greeting:</i> He stated that greeting is a very important cultural ritual in his culture, and that older and more respected individuals are generally greeted with a handshake. According to him, the custom of greeting has evolved and been upheld within the Islamic context in his nation. <i>Name:</i> The names used in the participant's country differ according to their specific and general use. He stated that older people often use very old family names, often local tribal names. On the other hand, young members of society frequently adopt Arabic names based on Islamic culture and heritage.
G	The participant did not employ any genre-specific cultural elements.

In the situation, case, and subject (S) acronym, cultural structures and aspects of the participant's nation were supposed to be identified. The Somali participant (P), according to the result and message (E) acronym, indicated that his country is rich in natural resources, that these resources cannot be utilized for political reasons, and that poverty has become widespread. In addition, he mentioned that his country is rich in historical, cultural, and tourist destinations, and that its ancient ruins date back twenty million years. The acronym of behaviors, movements, utterances, and discourses (A) demonstrated that the participant frequently made affixation mistakes in conversation, frequently misused numeric phrases, had difficulty forming sentences, made syntactical errors, and attempted to form sentences using simple and concrete words. Regarding tone, attitude, mood, and coded specific message (K) acronym, the participant's language was cordial and sincere. In the interview, which is conducted via a verbal channel relating to the instrumentalities and choice of channel (I) acronym, the participant classified the cultural norms (N) of his nation as art, greeting, and name. According to the art norm, the participant discussed the ceramic painting art in his country and stated that it is highly developed there. In Somalia, the concept of "greeting" was

emphasized as a crucial cultural practice. Individuals frequently shake hands to welcome one another, and senior people, in particular, have the potential to receive respect in this manner. According to the participant, the Islamic belief has an impact on the growth and sustainability of the culture of greeting. The names used in the country vary according to their specific and general usage; often, elderly individuals use ancient tribal names, but younger people prefer Arabic names based on Islamic culture and tradition. The genre components (G) acronym did not refer to any Somali-specific cultural component.

CONCLUSION and DISCUSSION

The purpose of this study is to evaluate the ethnographic communication codes of foreign students at the PhD level who have come to study in Turkey within the framework of the Hymes acronym, along with identifying Turkish speech codes, language learning levels and learning experiences. Individuals transmit the characteristics of language use in their native language as well as the communication processes in the target language. Cultural similarities and differences also influence the learning processes of Turkish speakers. It is anticipated that increasing the quantity of relevant "sociological" and "ethnographic" studies will contribute favorably to language learning, as a result of the requirement to consider cultural components in language teaching research.

In the study, the first step of the acronym, namely the situation, case, and subject (setting and scene), was covered by cultural structures and elements of the participants' nations, and these values were assessed for all participants using a standard classification technique.

Participants in the study were from Mexico, Kosovo, Uzbekistan, Pakistan, and Somalia; North America, Europe, Asia, and Africa; and the results of the study were evaluated accordingly. In the context of the research material, the responses of the participants to the common theme classification reveal the statements in which the culture element expresses the uniqueness of society.

In research on language teaching, Canale and Swain (1980) suggest that individuals with sufficient knowledge must be developed to ensure proper language instruction and efficient communication in the target language. As with native language instruction, researchers assert that grammatical knowledge alone is insufficient for effective language use and communication; individuals must also develop appropriate linguistic behaviors and understand the situations and events they may encounter in the natural environment of the target language and culture. In this context, the results (ends) step, where cultural elements design social life, where participants' cultural definitions and cultural behaviors in their own countries are influenced by multiple cultures, the culture concept is shaped by the influence of political events, and this impacts the socioeconomic structures of nations. In addition, it is stated that culture contributes to the emergence of technological advancements, that culture is either a direct or indirect component that influences processes in country relations, and that culture is more a behavior than a notion in society.

According to the results of the participants' data under the classification of behaviors, movements, utterances, and discourses (act sequence), participants frequently made affixation errors when speaking in Turkish; they had difficulty with numeric expressions in terms of discourse; they used simple and concrete words; and they made errors in the use of unrounded vowels. Although they speak Turkish at an academic level, they struggle with grammatical patterns and employ conjunctions, postpositions, adjectives, adverbs, and nouns seldom.

In terms of the code, attitude, and mood step (key) in the encoded message, when the conversation of the participants was analyzed, it was discovered that three of the participants expressed themselves in a firm, serious, and cold manner, whereas the other two participants spoke in a warm and sincere manner. The students who struggled with emphasis and tone were seen to talk similarly in their mother language. This also showed that the source language habits of individuals influence the development of communication in the target language. Students were interviewed face-to-face as part of the research's instrumentalities and choice of channel. Under the headings of art, clothes, language, family, cuisine, science, state, name, birth, death, marriage, and social life, the study's cultural norms were categorized. The naming of one's parents to his child, respect for adults, prioritize women in social life. The naming of one's parents to his child, respect for adults, prioritizing women in social life, use of shalwar frequently in village life, calling of people by names and family names, presenting gifts to each other at engagement ceremonies, holding henna nights, the burial of the newborn's hair, tradition of neighbors helping each other are significant values of Turkish culture as well and have persisted into the present day. In addition, prayers before and after meals, as in Turkish culture, greetings of meeting people, the ceremony of the circumcision wedding for boys, respect for the dead, missing meals for seven days in the house of the deceased, and the reading of Mawlid on the seventh and fortieth day after a person's death are examples of the influence of Islam on the cultural lives of societies. It was also noticed that the employment of Arabic names by the younger generation, as well as the interaction of the main languages of the participants with other languages through the exchange of words, is prevalent in many nations, including Somalia at the present. Throughout history, the Turkish language has exchanged words with Arabic, Persian, French, English, etc., and been impacted by them. Through cultural parallels, the participants were able to learn about and relate to Turkish culture, so increasing their motivation for language acquisition. Similar academic studies support the study's findings (see Güven, 2015; Çelik, 2018; Ayrancı, 2019). According to the Somali participant, ceramic painting is a highly developed art form in Somalia. Additionally, Turkey is a country rich in handicrafts. In addition to training in Turkish as a foreign/second language, there are also courses in calligraphy, paper marbling, ceramic glaze, ceramics and tree carving. Foreign students occasionally take Turkish cooking classes and become familiar with Turkish food (Anadolu Ajans, 2021). The participant excluded practically all oral and written cultural products, with the exception of a few proverbs, in the final step of the study pertaining to genre; poetry, proverbs, and sayings. It was also noted that they used the same or similar aspects of tone in the target language as they did in their native language, making it easier for them to use the elements of genre that present in both cultures. To acquire the habit of employing genre elements in the target language, students must practice with native Turkish speakers and be exposed to the language in its natural contexts. Kim et al. (2007) have emphasized the significance of intercultural communication in language

learning and stated that cultural language codes are essential for language learners from different cultures to effectively communicate with each other and with members of the target language's community. Additionally, good communication requires language studies that are adapted to the target culture. Both this sensitivity and the Turkish Maarif Foundation Teaching Turkish as a Foreign Language Program must be incorporated into the reorganization of course books and materials.

RECOMMENDATIONS

A limited number of participants from diverse geographies and cultures were included for this study. It is assumed that similar studies with more participants will contribute to the planning of language teaching processes, facilitate the learning of intercultural communication and interaction concepts, and also foster the development of a collective learning awareness among students. As a result, it is determined that the research to be conducted in various cultures and geographies will help to the formation of hypotheses regarding learner competencies, lesson material preparation and process management in teaching.

The number of cultural, sociological and ethnographic studies in the field of teaching Turkish to foreigners should be increased. These factors should be taken into consideration in the preparation of course programs and textbooks. Instructors who will give lessons should develop themselves culturally and represent Turkish culture in the best way in their lessons. Instructors should give importance to and respect the cultural values of the learners. In the lessons, the learning objectives and the introduction of cultural values should be intertwined. Instructors should include written cultural products in their lessons and encourage learners to use these elements.

ETHICAL TEXT

In this study, journal writing rules, publication principles, research and publication ethics rules, journal ethics rules were followed. Responsibility for any violations that may arise regarding the study belongs to the author(s). This study was found ethically appropriate by the Social and Human Sciences Research Ethics Committee of Istanbul University with the decision dated 13.01.2022 and numbered 703343.

AUTHORS CONTRIBUTION RATE

The 1st author's contribution rate to the article is 50%. The second author's contribution rate to the article is 50%.

REFERENCES

Anadolu Ajansı. "Yunus Emre Enstitüsü Güney Afrika'da Türk El Sanatları Eğitimi Başlattı". [Erişim Tarihi: 27.05.2022] <https://www.aa.com.tr/tr/dunya/yunus-emre-enstitusu-guney-afrikada-turk-el-sanatları-egitimi-baslatti/2273854>

- Bağcı Ayrancı, B. (2019). Türkiye’de Yabancılara Türkçe Öğretiminde Kültür Aktarımı Alanında Yapılan Lisansüstü Tezlerin Analizi ve Değerlendirmesi. *Söylem Filoloji Dergisi*, 4(2), 446-454.
- Bölükbaş, F. & Keskin, F. (2010). Yabancı dil olarak Türkçe öğretiminde metinlerin kültür aktarımındaki işlevi. *Turkish Studies*, 5(4), 221-235.
- Byram, M. (1997). Teaching and Assessing Intercultural Communicative Competence. *Multilingual Matters*.
- Canale, M. & Swain, M. (1980). Theoretical bases of communicative approaches to second language teaching and testing. *Applied Linguistics*, 1(1), 1-47.
- Creswell, J. W. (2013). *Qualitative inquiry and research desing: Choosing among five approaches*. CA. Sage.
- Creswell, J. W. (2018). Nitel araştırma yöntemleri. Siyasal Yayıncılık.
- Çangal, Ö. (2012). Yabancılara Türkçe Öğretiminde Kültür Taşıyıcısı Olarak Türküler. *Gazi Üniversitesi Türkçe Araştırmaları Akademik Öğrenci Dergisi*, 2(2), 9-20.
- Çelik, H. (2018). *Yabancı Dil Olarak Türkçe Öğretiminde Kültürel İhtiyaç Analizi*. [Yayımlanmamış Doktora Tezi]. Hacettepe Üniversitesi.
- Demircan, B. (2016). *Yabancı Dil Olarak Türkçe Öğretiminde Türk Kültürüne Ait Değerlerin Aktarılması Amacına Yönelik Yazma ve Okuma Becerilerine Dayalı Materyal Tasarımı*. [Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi]. İstanbul Üniversitesi.
- Elbir, B. & Aka, F. N. (2015). Yabancılara Türkçe öğretiminde kültür aktarımına yönelik yapılan çalışmaların değerlendirilmesi. *Turkish Studies*, 10(12), 371-386.
- Güleç, İ. & Ömeroğlu, E. (Ed.). (2020). *Yabancılara Türkçe öğretiminde kültür etkileşimi*. Nobel Yayınları.
- Güven, F. (2015). Türkçenin Yabancı Dil Olarak Öğretiminde Maddi ve Manevi Kültür Ürünlerinin Önemi. *Dil Dergisi*, 166(2), 49-58.
- Heeschen, V. (2005). Ethnology and Anthropology/Ethnologie Und Anthropologie, Sociolinguistics, (Ed.), *Herausgegeben Von Ulrich Ammon*, (pp.870-879). Walter De Gruyter.
- Hymes, D. (1972). Models of the interaction of language and social life. In *Directions in sociolinguistics - The ethnography of communication*. John Gumperz-Dell Hymes (Eds.), (pp.35-71). Holt, Rinehart and Winston.
- Hymes, D. (1975). *Foundations In Sociolinguistics: An Ethnographic Approach*. University of Pennsylvania Press.
- İşcan, A. (2017). Yabancı dil olarak Türkçe öğretiminde kültür aktarım aracı olarak filmlerden yararlanma. *Türkiyat Araştırmaları Enstitüsü Dergisi (TAED)*, 58, 437-452.
- İşcan, A., Baskın, S. & Maden, M. N. (2020). Türkçenin yabancı dil olarak öğretiminde bir kültür aktarıcısı olarak türkülerin önemi. A. İşcan, A. Layek, F. Yamanel, S. Assil ve S. Baskın (Ed.), 12. *Uluslararası Eğitim Camiası Sempozyumu Tam Metinleri* içinde (ss. 514-521). Saygın Bilim Derneği.
- Kalfa, M. (2013). Yabancılara Türkçe öğretiminde sözlü kültür unsurlarının kullanımı. *Millî Folklor*, 25(97), 167-177.
- Kamacı Gencer, D. (2019). Toplum dilbilimde etnografik-etnolojik ve etnometodolojik yaklaşımlar. I. *Uluslararası Din ve İnsan Sempozyumu "Din, Dil ve İletişim"* (Ed. Y. Araz, S. Yavuz ve B. Çakan). Eskişehir Osmangazi Üniversitesi, 68-76.

- Kaya, M. & Oran, G. (2015). The Transmission of Socio-Cultural Codes in Teaching Turkish as a Foreign Language. *Procedia-Social and Behavioral Sciences*, 186, 1208-1213.
- Kim, S., Yu, S., Noh, T., Chinsung, C. & Kim, M. (2007). Fundamental Research for Intercultural Communication Education with European Union Countries, *Korean Association for German Language and Literature Education*, 40(40), 405-436.
- Memiş, M. R. (2016). Yabancı dil öğretiminde eğitim ortamı ve kültür aktarımı. *Turkish Studies*, 11(9), 605-616.
- Moralı, G. & Göçer, A. (2019). Yabancı dil olarak Türkçe öğretiminde kültür paylaşımına yönelik öğretmen görüşleri. *Ana Dili Eğitimi Dergisi*, 7(4), 1115-1129.
- Özudoğru, Ş. (2014). Nitel araştırmanın iletişim araştırmalarında rol ve önemi üzerine bir deneme. *Global Media Journal: TR Edition*, 4(8), 260-275.
- Şimşek, A. (2012). Araştırma Modelleri. *Sosyal Bilimlerde Araştırma Yöntemleri* (ed. A. Şimşek). Anadolu Üniversitesi Açıköğretim Fakültesi, 80-107.
- Torabi, M. A. (2004). Linguistics of ethnography of communication. *Journal of Faculty of Letters and Humanities*. 47(190), 35-45.
- Wardhaugh, R. (2006). *An Introduction to Sociolinguistic*. Wiley-Balckwell.
- Wujiabudula, A. (2019). A Study on Turkish as a Foreign Language Learners' Intercultural Communicative Competence of Turkish Culture in Turkey. *International Journal of Languages' Education and Teaching*, 7(2), 358-379.
- Yavuzel, S. T. (2020). *Türkçenin Yabancı Dil Olarak Öğretiminde Kültürel Aktarım Açısından Türkülerin Önemi*. [Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi]. Bursa Uludağ Üniversitesi.
- Yıldırım, A. & Şimşek, H. (2016). *Sosyal bilimlerde nitel araştırma yöntemleri*. Seçkin Yayıncılık.

YABANCI ÖĞRENCİLERİN ETNOGRAFİK İLETİŞİM KODLARININ KÜLTÜREL ÇERÇEVDE ÇÖZÜMLENMESİ

Öz

Dilin toplumların kültürlerini yansıtmadaki işlevi göz önüne alındığında kültürün de insanların düşünce yapılarına, kullandığı dile ve davranışlarına doğrudan etki ettiği söylenebilir. Hayatları boyunca iletişim kurmak zorunda olan insanların tüm söylemlerinde farklı kodlar bulunmaktadır. Bu kodlar kişinin yaşam deneyimlerinden içinde doğup büyüdüğü kültüre kadar birçok farklı yansımayı bünyesinde barındırır. Bu çerçevede kültürel kod çözümlenmeleri kişinin hem dil göstergelerini hem de dili kullanma kabiliyetini belirleyecektir. Türkiye'ye yükseköğrenim görmek amacıyla farklı ülkelerden gelen ve Türkçe öğrendikten sonra bölümlerine devam eden yabancı öğrenciler söz konusu olduğunda ise bireylerin asıl kültürleri ile hedef dile ait kültürel unsurlar arasında nasıl bir ilişki kurduğu da önem kazanmaktadır. Nitel araştırma yöntemlerinden durum çalışması kullanılarak hazırlanan çalışmada, Türkiye'de doktora düzeyindeki öğrenimlerine devam eden yabancı öğrencilerin dil kodları, Dell Hymes tarafından geliştirilen SPEAKING akronimine göre kültürel çerçevede çözümlenmiştir. Araştırmanın çalışma grubunu Kuzey Amerika, Avrupa, Asya ve Afrika kıtalarındaki Meksika, Kosova, Özbekistan, Pakistan ve Somali ülkelerinden Türkiye'ye doktora eğitimi almak üzere gelmiş ve akademik düzeyde Türkçe bilen beş öğrenci oluşturmaktadır. Araştırma sonuçları farklı milletlerde "kültür" ögesinin toplumların benliklerine hangi ifadelerle yansıdığını göstermiştir. Buna göre sonuçlar basamağına bakıldığında, kültürel öğelerin sosyal yaşamı tasarladığı, katılımcıların kendi ülkelerindeki kültür tanımlarının ve kültürel davranışların birçok farklı kültürden etkilenecek oluştuğu, kültür kavramının siyasal ve politik olaylardan etkilenecek şekillendiği, bu durumun ülkelerin sosyoekonomik yapılarını da etkilediği, kültürün teknolojik gelişmelerin ortaya çıkmasında etkili olduğu, ülke ilişkilerinde kültürün dolaylı ve dolaysız şekilde süreçlere etki eden bir faktör olduğu, kültürün kavram olmaktan ziyade bir davranış şekli olarak toplumda var olduğu tespit edilmiştir.

Anahtar kelimeler: Kültür araştırmaları, kültür ve dil ilişkisi, etnografik iletişim kodları, speaking akronimi, Dell Hymes.

GİRİŞ

Diller iletişim kurma ihtiyacına hizmet etmekte, insanlar dil sayesinde topluluklar ve medeniyetler inşa etmektedir. Milletlere ait kültürel değerler dil aracılığıyla başka toplumlara taşınmakta, dil öğrenen bireyler karşı tarafın kültürel kodlarına erişerek hedef dilin kültürünü yakından tanıma fırsatı bulmaktadır. Bu bağlamda dilin kültürü yansıtmaya işlevinin yanı sıra kültürün de insanların düşüncelerine, yaşayışlarına, davranışlarına ve nihayetinde bireylerin kullandıkları dile etkisinin olduğunu söylemek mümkündür.

İnsanların günlük hayatlarında kullandıkları dil, farklı kodlardan oluşmaktadır. Eğitim düzeyleri fark etmeksizin günlük hayatta kullanılan iletişim kodları bireylerin tecrübelerinden ve yaşamışlıklarından kesitleri bünyesinde barındırmaktadır. Bu nedenle bireylerin kullandıkları dilin kod çözümüleme dâhilinde ele alınması, kişinin hem dil göstergelerini hem de dili kullanma kabiliyetini ortaya koyacak olması açısından önem arz etmektedir.

Türkiye'ye gelen, Türkçe öğrenen ve yükseköğrenimlerine devam eden yabancı öğrenciler şüphesiz farklı millet ve kültürlerden gelmekte, geldikleri toplumların birer temsilcisi olarak Türkiye'deki eğitimlerine devam etmektedir. Bu kişiler süreçte kendi kültürleri ile Türk kültürü arasında karşılaştırma yapma imkânı bulmakta, dil öğrenirken Türk kültürünü de yakından tanımakta, öğrendikleri kültürel unsurlar bu kişilerin aynı zamanda dili kullanma alışkanlıklarına da etki etmektedir. Yabancılar Türkçe öğretiminde "kültür" alanının dil öğretimine etkisi üzerine yapılan araştırmalar da dil öğretim süreçlerinde kültürel değerlerin önemine dikkat çekmektedir. (bk. Bölükbaş ve Keskin, 2010; Çangal, 2012; Kalfa, 2013; Elbir ve Aka, 2015; Kaya ve Oran, 2015; Demircan, 2016; Memiş, 2016; İşcan, 2017; Morali ve Göçer, 2019; Wujiabudula, 2019; Güleç ve Ömeroğlu, 2020; İşcan vd., 2020; Yavuzel, 2020).

Bireyler, içine doğdukları toplumlardan etkilenmekte ve yaşadıkları süre boyunca o toplumun norm ve değerlerine uygun olarak hareket etmektedir. Belli bir yaşa ve olgunluğa erişen bireyler farklı bir topluma göç ettiklerinde alışmaları zaman almakta, toplumsal uyumsuzluklar doğmakta, toplumsal kabul ve retler bireylerin hayatlarını yönlendirirken hedef toplumun dilini öğrenmeye başlayan bireyler için kelime ve kavramların topluluk içerisinde ne anlama geldikleri önem kazanmaktadır. Bu aşamada "etnografya" kavramının önemi ortaya çıkmaktadır. Etnografya, bilim dalı olarak farklı toplumların sosyal organizasyon ve faaliyetlerini, sembolik ve maddi kaynaklarını yazılı olarak açıklamakta, etnografklar toplumların davranışlarının o topluluk içerisinde ne anlama geldiğini araştırmaktadır (Wardhaugh, 2006, s. 249'dan aktaran Kamacı Gencer, 2019, s. 70). Etnografik çözümleme ise "belirli bir gruba ya da topluluğa ait sosyal ilişkilerin, öğrenilen ve paylaşılan inançların, değerlerin ve davranışların tanımlanması ve yorumlanması"na yönelik bir çözümleme yöntemi olarak dikkat çekmektedir (Şimşek, 2012, s. 98). İletişim etnografisinin amacı bir kültürün içinde yer alarak ya da o kültürü gözlemleyerek kültürün kendine özgü kodlarını çözmek, bu kodları yine o kültür içinde yorumlamak ve kültürlerin nasıl etkileşim içinde bulunduğunu, bu etkileşimin insan iletişiminde nasıl bir yer edindiğini ortaya koymaktır (Özüdoğru, 2014, s. 266).

Bu araştırmada Türkiye’de doktora eğitimlerine devam eden yabancı öğrencilerin dil kodları Dell Hymes tarafından geliştirilen SPEAKING akronimine göre kültürel çerçevede çözümlenmiştir. Hymes’in akronimi setting/scene, participants, ends, act, key, instrumentalities, norms ve genre aşamalarından oluşmaktadır. Formülü oluşturan unsurları Hymes (1972), şu şekilde açıklamaktadır:

- **S (Setting and Scene):** Konuşmanın zamanını ve gerçekleştiği mekânı ifade eder. Kurumsal alanlarda dilin etkisi yeterince açıktır. Fakat sosyal hayatta ve farklı kültürlerde düzenleme ile dil arasında ilişki kurmak zor olabilmekte, kullanılan dilin niteliği, sosyal değerlendirmeye tabi olmaktadır. İnsanların kabul ettiği veya karşı geldiği bu değerlendirmeler bağlamsal kimlik çalışmalarında önemli bir faktördür.
- **P (Participants):** Katılımcı-dinleyici ve gönderen-alıcı şeklinde adlandırmak mümkündür. Normalde yalnız bir insan, gönderici olarak davranmaktadır. Fakat içinde bulunulan grubun birlikte karşılık verebileceği grup öğretiminin ve konuşma sırasındaki alkışlamaların konuşma uyumuna izin vermesi gerekmektedir. Bu tür ortamlarda gerçekleştirilen bir konuşmanın dilsel özellikleri, yalnız konuşan kişinin bulduklarından çok farklı olacaktır.
- **E (Ends):** Konuşmada beklenen sonuçları ve katılımcıların amaçladığı kişisel hedefleri ifade ederken değişimin beklenen sonuçlarını ortaya koymaktadır.
- **A (Act):** Konuşma sürecinde kullanılan sözcüklerin nasıl kullanıldığı ve konuşma konusu olarak belirlenmiş olan içeriğin konuşma sürecindeki söylenenler ile ilişkisini karşılamaktadır.
- **K (Key):** Konuşma sürecindeki belirli bir mesajın aktarıldığı ton, tutum, tarz ya da kodlanan mesajdaki tarz ve ruh hâlini karşılamaktadır. Konuşma sürecindeki aktarılmak istenen anahtarlar belirli davranışlar, jest ve mimikler şeklinde kimi zamanlarda ise sözsüz şekilde de işaretlenebilmektedir.
- **I (Instrumentalities):** Araçlar, kanal seçimi, sözlü dil, yazılı dil, dil, lehçe, kod ya da seçilen ses genişliği gibi sözlü konuşma biçimlerini gösterir.
- **N (Norms):** Etkileşim ve yorumlama normları; özel davranışlar, konuşmaya dâhil edilen sessizlik ya da ses yükseltme gibi davranışları ifade eder.
- **G (Genre):** Üslup anlamında kullanılmaktadır. Konuşma etnografisi içerisinde sözlü kültür öğeleriyle birlikte sıradan konuşma dışında kalan konuşma türlerini (şiir, dua, ders, atasözü, özlü söz, vecize) işaret eden ifade biçimlerini göstermektedir (Hymes, 1975, s.62’den aktaran Torabi, 2004, s. 40-41).

İletişimsel yeterlik, birçok farklı araştırmacı tarafından tanımlanmaya çalışılmıştır. İletişimsel yeterlilik ile ilgili ilk olarak Hymes (1972) dil edinimi araştırmalarının sadece dil bilgisi araştırmalarıyla sınırlı kalmaması; bununla birlikte dili doğru kullanabilme yeteneğinin nasıl edinildiğinin de ele alınması gerektiğini belirtmektedir. Bu doğrultuda Byram (1997), Hymes’in yabancı dil öğretiminin kültürlerarası iletişim yollarıyla edinilmesi gerekliliğini belirttiğini vurgulamaktadır. Farklı kültürleri temsil eden, yabancı öğrencilerin katılımıyla gerçekleştirilmiş olan bu çalışmanın amacı öğrencilerin kültürel bağlamda etnografik iletişim kodlarının incelenmesi, hedef dilin kültürünü yansıtan kullanımları ile bu kullanımların kendi kültürlerindeki karşılıklarının tespit edilmesidir.

YÖNTEM

Araştırmanın modeli

Bu araştırma nitel araştırma yöntemlerinden durum çalışması deseni kullanılarak gerçekleştirilmiştir. Durum çalışması; araştırmacının gerçek yaşam, güncel sınırlı bir sistem ya da belli bir zaman içerisindeki çoklu sınırlandırılmış sistemler hakkında gözlem, mülakat, görsel-işitsel materyaller, dokümanlar gibi çoklu bilgi kaynakları aracılığıyla detaylı ve derinlemesine bilgi topladığı bir durum betimlemesi ya da durum temaları ortaya koyduğu nitel bir yaklaşımdır (Creswell, 2018, s. 96-97). Bu çalışmanın analiz birimi yabancı öğrencilerin etnografik iletişim kodlarının kültürel çerçevede çözümlenmesidir. Araştırma, tek bir analiz birimi içermesi ve bu analiz birimine bağlı birden fazla alt tabaka bulunması nedeniyle iç içe geçmiş tek durum deseni ile tasarlanmıştır.

Katılımcılar

Bu araştırmanın çalışma grubunu Afrika, Amerika, Avrupa ve Asya kıtalarındaki Meksika, Kosova, Özbekistan, Pakistan ve Somali ülkelerinden Türkiye'ye doktora eğitimi almak üzere gelmiş ve akademik düzeyde yabancı dil olarak Türkçe öğrenmiş beş öğrenci oluşturmaktadır. Çalışma grubunun farklı kıta ve ülkelerden seçilmesinin sebebi, araştırmanın temelini oluşturan etnografik kodların; farklı kültür, davranış ve toplumlarda kendini gösteren, farklılıklar içinde bireylerin yaşam tarzını ve kimliğini oluşturan mekanizmalardaki kültürel unsurların incelenmesi ile doğrudan ilgilenmesidir. Heeschen'e (2005) göre etnografik kodlar kültürel çözümlenelerde önemli bir rol oynamaktadır. Araştırmanın çalışma grubunun belirlenmesinde bu husus temel oluşturmaktadır. Bunun yanı sıra çalışma grubunun doktora düzeyinde eğitim gören ve akademik düzeyde Türkçe eğitimi almış öğrencilerden seçilme sebebi bu öğrencilerin mevcut kültürel bilgi durumları ile Türkçe yeterliliklerinin üst düzeyde olduğunun varsayılmasıdır.

Veri toplama araçları

Araştırmada veri toplamak için doküman incelemesi kullanılmıştır. Doküman incelemesi, nitel araştırmalarda davranışları gözleme ve mülakatlar yoluyla verilerin toplandığı, verilerin tek bir veri kaynağından ziyade genelde mülakat, gözlem, doküman ve sesli-görsel bilgi gibi verilerle elde edildiği bir veri toplama aracıdır (Creswell, 2013, s. 185). Bu çalışmada da öğrencilerle gerçekleştirilen mülakatlardan elde edilen ses kayıtları, öğretici gözlemleri ve akronim kullanılarak gerçekleştirilen araştırmalar veri toplama aracı olarak kullanılmıştır.

Verilerin toplanması ve analizi

Verilerin analizi sürecinde doküman analizi kullanılmıştır. "Betimsel analiz yaklaşımında elde edilen veriler gözlemlenen ya da belirlenen bireylerin görüşlerini çarpıcı bir biçimde yansıtmak amacıyla düzenlenerek yorumlanır. Bu tür analizde amaç elde edilen bulguları düzenlenmiş ve yorumlanmış bir biçimde okuyucuya sunmaktır" (Yıldırım ve Şimşek, 2016).

Yayın Etiği

Bu çalışma, İstanbul Üniversitesi Sosyal ve Beşerî Bilimler Araştırmaları Etik Kurulu tarafından 13.01.2022 tarih ve 703343 sayılı karar ile etik açıdan uygun bulunmuştur.

BULGULAR

Katılımcılara ait etnografik iletişim kodları tablolar hâlinde sıralanmıştır. Buna göre tablolarda setting/scene (S) durum, olay ve konu; participants (P) katılımcılar; ends (E) sonuç ve mesaj; act (A) davranışlar, hareketler, sözler ve söylemler; key (K) ton, tutum, kodlanan belirli mesajdaki ruh hâli; instrumentalities (I) araçlar ve kanal seçimi; norms (N) normlar; genre (G) şiir, atasözü, özlü söz vb. üslup unsurları bağlamında ele alınmıştır.

Bu kapsamda Meksika uyruklu katılımcıya ait veriler şu şekildedir:

Tablo 1. Meksika Uyruklu Katılımcının Etnografik İletişim Kodları

S	Ülkenin kültürel yapısı ve öğeleri
P	Meksikalı öğrenci
E	Konuşmada Meksika ve Türk kültürünün birbirlerine benzer özellikler taşıdığı, bunun yanında Meksika kültürünün birçok farklı kültürden etkilendiği vurgulanmış; millî değerlere sahip çıkmanın önemli olduğu mesajı verilmiştir.
A	Katılımcı konuşmasında çoğunlukla somut ve basit kelimeler kullanmıştır. Bunun yanı sıra tekrarlı yapılara, bağlaç, edat, sıfat ve zarflara nadiren başvurarak cümleler kurmuştur.
K	Konuşma sürecinde katılımcı resmî, ciddi ve soğuk bir ses tonu kullanmıştır. Saygılı bir üslubu olan konuşmacı genellikle soğukkanlı kalmış ve anlatılan olaylar karşısında tepkisiz bir şekilde konuşmuştur.
I	Süreçte sözlü kanal ile iletişim kurulmuştur.
N	<i>Ölüler gününün ülke genelinde kutlanması:</i> Ölülere ülke genelinde büyük bir saygı gösterildiği anlamına gelmektedir. <i>Kullanılan kişi isimlerinde anne ve babanın da isimlerine yer verilmesi:</i> Aileye gösterilen saygıyı ve geleneğin devam ettirildiğini göstermektedir. <i>Sosyal hayat içerisinde tüm süreçte kadınlara öncelik verilmesi:</i> Kadına verilen önemi vurgulamaktadır. <i>Yaşlılara borçlu olma duygusu:</i> Büyüklere karşı saygı ve sevginin göstergesidir.
G	Katılımcı kendi kültürüne ait üslup öğelerini kullanmamıştır.

Durum, olay ve konu (S) akronimi araştırmacı tarafından mevcut katılımcının kültürel yapı ve kültür öğelerinin tespiti amacıyla veri elde edilebilecek mevcut yapıya dönüştürülmüştür. Meksikalı katılımcı (P), sonuç ve mesaj (E) akronimi çerçevesinde Meksika ve Türk kültürlerinin birbirlerine benzer özellikler taşıdığını, Meksika kültürünün birçok farklı kültürden etkilendiğini ve millî değerlere sahip çıkmanın önemli olduğunu belirtmektedir. Davranışlar, hareketler, sözler ve söylemler (A) akronimi çerçevesinde katılımcının somut ve basit kelimeler kullandığı; tekrarlı yapılara, bağlaç edat, sıfat ve zarflara ise konuşmasında nadiren yer verdiği görülmüştür. Ton, tutum, kodlanan belirli mesajdaki ruh hâli (K) akronimine göre katılımcının konuşma süreci genelinde resmî, ciddi ve soğuk bir tonla konuştuğu gözlemlenmiştir. Ayrıca konuşmacı saygılı bir üslup kullanmakla birlikte genel sürecin soğuk ve anlatılan olaylar bağlamında tepkisiz şekilde tamamlandığı söylenebilir. Araçlar ve kanal seçimi (I) akronimine göre sözlü kanal kullanılarak gerçekleştirilen görüşmede normlar (N) akronimine göre katılımcı, ülkesinde ölüler gününü saygıyla kutladıklarını, saygı gereği çocuklarına anne-babalarının isimlerini verdiklerini, sosyal hayatta kadınların her zaman öncelikli olduklarını, kendilerini

onlara karşı borçlu hissettikleri için yaşlılara çok fazla saygı duyduklarını belirtmiştir. Üslup unsurları (G) akroniminde katılımcı ülkesine ve kültüre ait unsurlara konuşmasında yer vermemiştir.

Araştırmada ikinci katılımcı Kosovalıdır. İkinci katılımcıya ait veriler şu şekildedir:

Tablo 2. Kosova Uyruklu Katılımcının Etnografik İletişim Kodları

S	Ülkenin kültürel yapısı ve öğeleri
P	Kosovalı öğrenci
E	Konuşmada kültür kavramının Kosovalı insanlar için en temel değerlerin başında geldiği, kültür olgusunun Kosovalılar tarafından yüzyıllardır yaşatıldığı ve sosyal hayatın her alanında davranışsal bir yapıya dönüştüğü mesajı verilmiştir.
A	Katılımcı kelime seçimlerinde somut ve soyut kelimeleri birlikte kullanmış, sıklıkla tekrarlı yapılara başvurmuş, uzun ve kurallı cümleler kurmuştur.
K	Genellikle hızlı ve vurgulu konuşan katılımcı konuşma sürecinde resmî, ciddi ve soğuk bir ses tonu kullanmıştır. Katılımcı özellikle vurgulamak istediği bölümlerde sesini yükseltmiştir.
I	Süreçte sözlü kanal ile iletişim kurulmuştur.
N	<i>Doğum:</i> Bebeğin doğduktan bir süre sonra saçının kesilerek toprağa gömülmesi, erkek çocuklar için sünnet düğünü yapılması, isim verme merasiminin kutsiyet çerçevesinde gerçekleştirilmesi ve komşuların birbirlerine doğum öncesi ve sonrası yardımda bulunması doğumun toplum hayatındaki yerini gözler önüne sermektedir. Doğuma ait geleneklerin kişinin gelecekteki hayatına yön vereceğine inanılmaktadır. <i>Düğün:</i> Düğün öncesi nişan merasiminde gelinin damada, damadın da geline hediyeler getirmesi ve düğünden önce kına gecesi yapılması hem düğün hem de aile kavramlarının mevcut kültürdeki önemini ortaya koymaktadır. <i>Ölüm:</i> Ölüm haberinin tüm akrabalara duyurulması, ölü evinde yedi gün yemek yapılmaması ve ölenin ardından yedinci ve kırkıncı günlerde mevlit okutulması ölüme yüklenen kutsiyeti ve dinî inançların kültürel hayattaki önemini göstermektedir.
G	Katılımcı konuşmasında yalnızca “Üç kere düşün bir kere konuş.”, “Bugünün işini yarına bırakma.” ve “Damlaya damlaya göl olur.” atasözlerini kullanmış, bu atasözlerin kendi ülkesinde var olduğunu ifade etmiştir.

Durum, olay ve konu (S) akronimi araştırmacı tarafından mevcut katılımcının kültürel yapı ve kültür öğelerinin tespiti amacıyla veri elde edilebilecek mevcut yapıya dönüştürülmüştür. Kosovalı katılımcı (P), sonuç ve mesaj (E) akronimi çerçevesinde ülkesinde temel değerlerin başında kültür kavramının geldiğini, bu kavramın sözel ve davranışsal olarak yüzyıllardır yaşatıldığını belirterek toplumun tümünde bunun yansımaları doğrudan karşılaşılabileceğini belirtmiştir. Davranışlar, hareketler, sözler ve söylemler (A) akronimi çerçevesinde katılımcının somut ve soyut kelimeleri birlikte kullandığı, konuşmasında sıklıkla tekrarlı yapılara başvurduğu, uzun ve kurallı cümleler kurduğu görülmüştür. Ton, tutum, kodlanan belirli mesajdaki ruh hâli (K) akronimine göre katılımcının genel olarak resmi ve ciddi bir şekilde konuştuğu görülmekle birlikte konuşmanın belirli bölümlerinde vurgu kullandığı ve hızlı konuşmayı tercih ettiği tespit edilmiştir. Araçlar ve kanal seçimi (I) akronimine göre sözlü kanal kullanılarak gerçekleştirilen görüşmede katılımcı, ülkesine ait kültürel normları (N) doğum, düğün ve ölüm başlıkları çerçevesinde ortaya koymuştur. Yeni doğan bebeğin saçının kesilmesi, erkek çocuklarda sünnet merasiminin yapılması, doğum öncesi ve sonrasında aileye komşular tarafından yardım edilmesi gibi hususlar “doğum” normunun ülke kültüründeki önemini ortaya çıkarmaktadır. Düğün normuna göre katılımcı düğün öncesi nişan merasiminde damadın geline, gelinin ise damada çeşitli hediyeler sunduğunu; düğünden bir gün önce kına merasiminin gerçekleştirildiğini; kına gecesinin gelin, damat ve aileler için çok önemli olduğunu; bu merasimlerin asırlardır aile kurumunun ülke kültüründeki önemini yansıttığını belirtmiştir. Ölen kişinin haberinin tüm akrabalara duyurulması, ölen kişinin evinde yedi gün yemek yapılmaması, ölen kişinin arkasından yedinci ve kırkıncı günlerde mevlit okutulması gelenekleri “ölüm” normunun ülkedeki önemli

kültürel unsurlar arasında olduğunu göstermektedir. Üslup unsurları (G) akroniminde katılımcı yalnızca ülkesine ait üç atasözünü kullanmıştır. Bu atasözlerinin aynısı veya bir benzeri Türk kültüründe de bulunmakta ve günlük hayatta kullanılmaktadır. Katılımcının bu atasözlerini yerinde ve bağlamında kullanması bu nedenle önemlidir.

Araştırmada üçüncü katılımcı Özbekistanlıdır. Üçüncü katılımcıya ait veriler şu şekildedir:

Tablo 3. Özbekistan Uyruklu Katılımcının Etnografik İletişim Kodları

S	Ülkenin kültürel yapısı ve öğeleri
P	Özbekistanlı öğrenci
E	Katılımcı Orta Asya ve Büyük İslam tarihinin (kale, medrese vb.) en önemli kültürel öğelerinin özgün hâllerıyla Özbekistan sınırları içerisinde yer aldığını; Buhara, Semerkant, Hive ve Taşkent şehirlerindeki yapıların kültürel dokuyu yansıttıklarını; araştırma, turistik ve kısa süreli çalışma amaçlı ziyaretler için Özbekistan'ın kültürel bir başlangıç noktası olduğunu belirtmiştir.
A	Soyut kelimeleri neredeyse hiç kullanmayan katılımcı konuşmasında sıklıkla tarihî yer ve kişilerden bahsetmiştir. Konuşmada basit ek hataları yapmış, düz ünlüleri kelime içerisinde yanlış kullanmıştır.
K	Katılımcı konuşma genelinde sıcak, içten ve samimi bir ses tonu kullanmıştır. Genel olarak hızlı ve duraksız konuşan katılımcının vurgu ve tonlamalarda ise ses dalgalanmaları sabit bir şekilde kalmış, cümlenin gerektirdiği yükselip alçalmaları yerine getirmemiştir.
I	Süreçte sözlü kanal ile iletişim kurulmuştur. <i>İsim:</i> Katılımcı ülkesinde "Ulubey, Atabey, Utkir, Dilber, Zülfü, Zülfiye, Ümit, Usame ve Perinaz" gibi isimlerin sıklıkla kullanıldığını belirtmiştir. Bu isimler ülke kültürünün Arap, Fars ve Türk kültürlerinden etkilendiğini göstermektedir. <i>Devlet:</i> Katılımcı ülkesinin bulunduğu topraklarda birçok devlet kurulduğunu, bunlardan bazılarının "Karahanlılar, Harezmsahlar ve Emir Timur İmparatorluğu" olduğunu söylemiştir. Bu söylemler Özbekistan devletinin birçok eski ve köklü devlete ev sahipliği yaptığını, birçok farklı kültür ve zenginliği içinde barındırdığını göstermektedir.
N	<i>Bilim:</i> Katılımcı ülkesinde kendi alanında tüm dünyada tanınan pek çok kişi olduğunu ifade etmiştir. Tıp alanında "Ulema-i Alim" ve "Biruni", coğrafya alanında "Ebu Reyhan", sosyoloji alanında "Zemahşeri", astronomi alanında "Ulu Bey" gibi tanınmış kişilerin isimlerini saymıştır. Bu ifadeler Özbekistan topraklarında yetişen önemli bilim insanlarının olduğunu ve bu kişilerin çeşitli alanlarda bilime katkı sağladığını göstermektedir. <i>Yemek:</i> Katılımcı kendi kültüründe yemekten önce ve yemekten sonra dua ritüellerinin çok önemli olduğundan bahsetmiştir. Bu norm yemek kültürünün din kavramı çerçevesinde şekillendiğini, dolayısıyla dinî inançların kültürü doğrudan etkilediğini göstermektedir.
G	Katılımcı konuşmasında yalnızca ülkesine ait "Vatan için can vermek şereftir", "Altın alma dua al", "Çocuklu ev pazar, çocuksuz ev mezar" atasözlerini kullanmıştır.

Durum, olay ve konu (S) akronimi katılımcının ülkesine ait kültürel yapıları ve öğeleri tespit etmeyi amaçlamaktadır. Özbekistanlı katılımcı (P), sonuç ve mesaj (E) akronimi çerçevesinde ülkesinin tarihi ve kültürel açıdan önemli bir coğrafyada bulunduğunu, tarihi süreçte ülkesinin pek çok önemli medeniyete ev sahipliği yaptığını ve bu medeniyetlere ait izlerin hâlâ pek çok şehirde görülebilir olduğunu belirtmiş, ülkesinin mutlaka gezilip görülmesi gerektiğini dile getirmiştir. Davranışlar, hareketler, sözler ve söylemler (A) akronimi kapsamında katılımcının kelime seçimlerinin isim ve yer adları düzeyinde olduğunu, konuşmada soyut kelimelere neredeyse hiç yer vermediğini ve basit ek hataları yaptığını söylemek mümkündür. Ton, tutum, kodlanan belirli mesajdaki ruh hâli (K) akronimine göre katılımcı sıcak ve içten bir ses tonu kullanmış, genel olarak hızlı ve duraksız konuşmuş, vurgu ve tonlamalara gerektiği kadar özen göstermemiştir. Araçlar ve kanal seçimi (I) akronimine göre sözlü kanal kullanılarak gerçekleştirilen görüşmede katılımcı, ülkesine ait kültürel normları (N) isim, devlet, bilim ve yemek başlıkları ile sınırlandırmıştır. "Ulubey, Atabey, Utkir, Dilber, Zülfü, Zülfiye, Ümit, Usame ve Perinaz" gibi isimler Özbekistan'da sıklıkla kullanılmaktadır ve bu durum Özbek kültürünün farklı kültürlerden etkilendiğine somut bir örnek olarak öne sürülmüştür. "Karahanlılar, Harezmsahlar ve Emir Timur İmparatorluğu" gibi tarihî açıdan öneme sahip pek çok devlet bugünkü Özbekistan

topraklarında var olmuştur. Bu durum Özbekistan coğrafyasında devlet kurma alışkanlığının olması ve devletçi anlayışın kültüre etkisi ile açıklanmıştır. Katılımcı bilim normu çerçevesinde ülkesindeki birçok tanınmış kişiden bahsetmiştir. Tıp alanında Ulema-i Alim ve Biruni, coğrafya alanında Ebu Reyhan, sosyoloji alanında Zemahşeri, astronomi alanında ise Ulu Bey bu kişilerdendir. Yemek öncesi ve sonrası dua etme geleneği katılımcı tarafından yemek normu ile ilişkilendirilmiş, dinî inançların yemek kültürünü etkilediği ifade edilmiştir. Üslup unsurları (G) akroniminde katılımcı “Vatan için can vermek şereftir”, “Altın alma dua al”, “Çocuklu ev pazar, çocuksuz ev mezar” atasözlerini konuşmasında kullanmıştır. Katılımcının vatan ve çocuk sevgisi ile duaya altından fazla kıymet vermesi Türk kültüründen örneklerle de bağdaşmaktadır.

Araştırmada dördüncü katılımcı Pakistanlıdır. Pakistanlı katılımcıya ait veriler şu şekildedir:

Tablo 4. Pakistan Uyruklu Katılımcının Etnografik İletişim Kodları

S	Ülkenin kültürel yapısı ve öğeleri
P	Pakistanlı öğrenci
E	Konuşmada katılımcı ülkesinde birçok tarihi ve turistik yer olduğunu, ülkesindeki insanların kültürel anlamda Türkiye ile benzer davranışlar sergilediğini, bu durumun aynı dine mensup olunmasından kaynaklandığını belirtmiştir. Pakistan ve Türkiye'nin kültür, turizm ve teknoloji alanlarında iş birliklerinin olması katılımcının dikkat çektiği bir diğer husustur ve katılımcı bu ortaklıkların iki ülke halkının birbirine samimiyet ve sıcaklık beslemesine etki etki ettiğini düşünmektedir.
A	Katılımcı konuşmasında sıklıkla ek hataları yapmış ve bozuk cümleler kullanmıştır. Konuşmasında yalnızca somut ve basit kelimelerden yararlanan katılımcı zamanların kullanımında da sıklıkla hata yapmaktadır.
K	Katılımcı soğuk, isteksiz ve aceleci bir ses tonu kullanmıştır.
I	Süreçte sözlü kanal ile iletişim kurulmuştur.
N	<i>Kıyafet:</i> Katılımcı ülkesindeki her şehrin kendine özel bir kıyafeti olduğunu, bununla birlikte ülke genelinde en çok “şalvar” kullandıklarını belirtmiştir. <i>Dil:</i> Katılımcı, ülkesinde Urduca ve İngilizcenin resmî dil olduğunu, Urduca'nın sosyal hayatın her alanında kullanıldığını ve sosyokültürel hayatı düzenlediğini, İngilizcenin ise genellikle devlet kurumlarındaki resmî işlemlerde kullanıldığını ve bu sayede devletlerarası ilişkilerin sürdürülebilir hâle geldiğini ifade etmiştir. <i>Aile:</i> Katılımcının ülkesinde insanlar yaşadıkları şehre göre ön ad almaktadır. Örneğin Kaşmir'de doğan biri “Kaşmirli Hasan” şeklinde çağrılmaktadır. <i>Sosyal davranışlar:</i> Katılımcı ülkesinde Türkiye ile benzer bir şekilde el öpmenin büyüklere saygı göstergesi olduğunu, bacak bacak üstüne atmanın ise saygısızlık anlamına geldiğini, küçükleri yanaklarından öperek onlara sevgilerini gösterdiklerini dile getirmiştir.
G	Katılımcı konuşmasında yalnızca ülkesine ait olduğu gerekçesiyle “Damlaya damlaya göl olur.” atasözünü kullanmıştır.

Durum, olay ve konu (S) akroniminde katılımcının ülkesine ait kültürel yapı ve öğeler tespit edilmeye çalışılmıştır. Pakistanlı katılımcı (P), sonuç ve mesaj (E) akronimi çerçevesinde Pakistan'ın tarihî ve kültürel açıdan birçok değere sahip olduğunu, Türkiye ve Pakistan'da yaşayan insanların sosyal yönden birbirlerine benzediklerini, bunun temel sebebinin her iki ülkede İslam dinine mensup insan sayısının fazla olmasından kaynaklandığını belirtmiş; iki ülke arasındaki ortak çalışmalarını vurgulamıştır. Davranışlar, hareketler, sözler ve söylemler (A) akronimi kapsamında katılımcının sık sık ek hataları yaptığı, cümle kurmakta zorlandığı, devrik cümlelere çok fazla başvurduğu ve zaman eklerini yanlış kullandığı tespit edilmiştir. Ton, tutum, kodlanan belirli mesajdaki ruh hâli (K) akronimine göre katılımcı soğuk ve isteksiz bir ses tonuyla konuşmuştur. Araçlar ve kanal seçimi (I) akronimine göre sözlü kanal kullanılarak gerçekleştirilen görüşmede katılımcı, ülkesine ait kültürel normları (N) kıyafet, dil, aile ve sosyal davranışlar başlıkları altında gruplandırmıştır. Pakistan'da her şehirde farklı yerel kıyafetler olmakla birlikte “şalvar” sosyokültürel hayatta sıklıkla tercih edilen giysi olarak ön plana

çıkılmaktadır. Ülkede resmî dil olarak hem Urduca hem de İngilizce kullanılmaktadır. Urduca sosyal hayatta yararlanılan dil iken İngilizce ülkedeki resmî işlemlerde kullanılan ve uluslararası ilişkileri düzenleyen dil olarak dikkat çekmektedir. Ülkede insanlar doğum yerlerine göre adlandırılmakta ve anılmaktadır. Katılımcı sosyal davranışlar normunda Pakistan ve Türkiye kültürlerinin birbirlerine çok benzer olduğunu belirtmiş; örnek olarak onlarda da saygı göstergesi olarak büyüklerin ellerinden, sevgi göstergesi olarak küçüklerin yanaklarından öpüldüğünü dile getirmiştir. Benzer şekilde büyüklerin yanında ayak ayak üstüne atmak ise saygısızlık olarak nitelendirilmektedir. Üslup unsurları (G) akroniminde katılımcı yalnızca “Damlaya damlaya göl olur” atasözünü kullanmıştır.

Araştırmaya katılan son katılımcı ise Somalidir. Bu katılımcıya veriler şu şekildedir:

Tablo 5. Somali Uyrıklı Katılımcının Etnografik İletişim Kodları

S	Ülkenin kültürel yapısı ve öğeleri
P	Somalili öğrenci
E	Konuşmada katılımcı ülkesine ait birçok doğal kaynak olduğunu ama bu kaynakların farklı politik nedenlerden dolayı çıkartılmasına izin verilmediğini, ülkesinin gelişmekte olan ülkeler kategorisinde bulunmasına rağmen farklı politik sebeplerin ülke genelinde fakirliğe sebep olduğunu belirtmiş; ülkesinin tarihi ve turistik birçok zenginliğe sahip olduğunu ifade ederek ülkesinde yirmi milyon yıl öncesine ait tarihi kalıntıların olduğunu vurgulamıştır.
A	Katılımcı konuşmasında sık sık ek ve cümle kurulumu hataları yapmış, sayısal ifadeleri yanlış kullanmıştır. Katılımcı kendisini ifade etme sürecinde basit ve somut kelimeleri kullanmaktadır.
K	Katılımcı konuşmada samimi ve içten bir dil kullanmıştır.
I	Süreçte sözlü kanal ile iletişim kurulmuştur.
N	<i>Sanat:</i> Katılımcı konuşma sürecinde ülkesinde seramik boyama sanatının çok fazla geliştiğini belirtmiştir. <i>Selamlaşma:</i> Katılımcı ülkesinde selamlaşmanın çok önemli bir kültürel davranış olduğundan bahsetmiş, el sıkışma şeklindeki selamlaşmanın genellikle saygı duyulan ve kendinden büyük kişilerle yapıldığını belirtmiştir. Selamlaşma normunun ülkesinde İslami çerçevede geliştiğini ve devam ettirildiğini ifade etmiştir. <i>İsim:</i> Katılımcı ülkesinde kullanılan isimlerin özel ve genel kullanımlarına göre değişkenlik gösterdiğini belirtmiştir. Genellikle yaşça büyük kişilerin çok eski aile isimleri kullandığını, bunların da çoğunlukla yerel kabile isimleri olduğunu ifade etmiştir. Toplumdaki genç nüfus ise genellikle İslami kültüre ve geleneğe dayanan Arap isimlerini kullanmaktadır.
G	Katılımcı kendi kültürüne ait üslup öğelerini kullanmamıştır.

Durum, olay ve konu (S) akroniminde katılımcının ülkesine ait kültürel yapı ve öğelerin tespit edilmesi amaçlanmıştır. Somalili katılımcı (P), sonuç ve mesaj (E) akronimi çerçevesinde ülkesinde birçok doğal kaynak olduğunu, farklı politik nedenlerle bu kaynakların işlenemediğini, ülkesinin gelişmekte olan ülkeler kategorisinde olmasına rağmen ülke genelinde fakirlik probleminin baş gösterdiğini, kültürel çerçevede ülkesinde birçok tarihi, kültürel ve turistik yerin bulunduğunu, hatta ülkesinde yirmi milyon yıl öncesine ait kalıntıların tespit edildiğini belirtmiştir. Davranışlar, hareketler, sözler ve söylemler (A) akronimi kapsamında katılımcının konuşma sürecinde sık sık ek hataları yaptığı, sayısal ifadeleri sıklıkla yanlış kullandığı, cümle kurmakta zorlandığı, söz diziminde hatalar yaptığı, konuşmasında basit ve somut kelimelere yer vererek cümle kurmaya çalıştığı tespit edilmiştir. Ton, tutum, kodlanan belirli mesajdaki ruh hâli (K) akronimine göre katılımcı samimi ve içten bir dil kullanmıştır. Araçlar ve kanal seçimi (I) akronimine göre sözlü kanal kullanılarak gerçekleştirilen görüşmede katılımcı, ülkesine ait kültürel normları (N) sanat, selamlaşma ve isim başlıkları altında gruplandırmıştır. Katılımcı sanat normuna göre ülkesindeki seramik boyama sanatından bahsetmiş, bu sanatın ülkesinde çok geliştiğini dile getirmiştir. “Selamlaşma” kavramı Somali’de çok önemli bir kültürel

davranış olarak dikkat çekmektedir. İnsanlar selamlaşmak için genellikle el sıkışmakta, insanlar özellikle kendisinden büyüklere bu sayede saygılarını ifade etme imkânı bulmaktadır. Katılımcıya göre selamlaşma kültürünün gelişmesi ve devam etmesinde İslam dininin de etkisi bulunmaktadır. Ülkede kullanılan isimler özel ve genel kullanımlarına göre değişkenlik göstermekte, genellikle yaşça büyük kişiler çok eski yerel kabile isimlerini kullanırken gençler İslami kültüre ve geleneğe dayanan Arap isimlerini kullanmaktadır. Üslup unsurları (G) akroniminde katılımcı ülkesine ve kültüre ait unsurlara konuşmasında yer vermemiştir.

TARTIŞMA ve SONUÇ

Bu araştırmada, Türkiye'ye öğrenim görmek üzere gelmiş doktora düzeyindeki yabancı öğrencilerin etnografik iletişim kodları Hymes akronimi çerçevesinde değerlendirilerek Türkçe konuşma kodlarının, dil öğrenme düzeylerinin ve öğrenilmiş deneyimlerinin tespit edilmesi amaçlanmıştır. Bireyler ana dillerindeki dil kullanım özelliklerini hedef dildeki iletişim süreçlerine olduğu gibi aktarmaktadır. Bu süreçte kültürel benzerlik ve farklılıklar da bireylerin Türkçe öğrenme süreçlerine etki etmektedir. Bu durum dil öğretimi çalışmalarında kültürel unsurların dikkate alınması gerekliliğini ortaya çıkarmakta; dil öğretimi ilgili "toplumbilimsel" ve "etnografik" çalışmaların sayılarının artırılmasının, ders ve çalışma kitaplarının bu doğrultuda düzenlenmesinin dil öğrenme sürecine olumlu katkı sağlayacağı düşünülmektedir.

Çalışmada akronimin ilk maddesi olan durum, olay ve konu (setting and scene) başlığı altında katılımcıların ülkelerine ait kültürel yapılar ve öğeler ele alınmış, tüm katılımcılarda bu değerler ortak sınıflama tekniği çerçevesinde belirlenmiştir.

Araştırmanın katılımcıları (participants), Kuzey Amerika, Avrupa, Asya ve Afrika kıtalarındaki Meksika, Kosova, Özbekistan, Pakistan ve Somali ülkelerinden seçilmiş ve çalışma sonucu bu çerçevede değerlendirilmiştir. Katılımcıların araştırma içeriği bağlamında ortak konu sınıflamasına verdiği cevaplar kültür ögesinin toplumların benliğine hangi ifadelerde yansıdığını göstermektedir.

Canale ve Swain (1980), dil öğretimiyle ilgili yaptıkları araştırmalarda sağlıklı bir dil öğretimi ve hedef dilde doğru ve etkili iletişimin gerçekleşmesi için yeterli bilgi birikimine sahip bireylerin yetiştirilmesi gerektiğini savunmaktadır. Araştırmacılar ayrıca, ana dili öğretiminde olduğu gibi yabancı dil öğretiminde de yalnızca dil bilgisel açıdan donanımlı olmanın etkin bir dil kullanımı ve iletişim için yeterli olmayacağını; bireylerin hedef dil ve kültürün doğal ortamında karşılaşabilecekleri durumları ve olayları nasıl algılayabileceklerini anlayabilmelerinin ve buna uygun dilsel davranışlar geliştirmelerinin önemli olduğunu belirtmektedir. Bu bağlamda sonuçlar (ends) basamağına bakıldığında, kültürel öğelerin sosyal yaşamı tasarladığı, katılımcıların kendi ülkelerindeki kültür tanımlarının ve kültürel davranışların birçok farklı kültürden etkilenecek şekilde oluştuğu, kültür kavramının siyasal ve politik olaylardan etkilenecek şekilde şekillendiği, bu durumun ülkelerin sosyoekonomik yapılarını da etkilediği, kültürün teknolojik gelişmelerin ortaya çıkmasında etkili olduğu, ülke ilişkilerinde kültürün dolaylı ve dolaysız şekilde süreçlere etki eden bir faktör olduğu, kültürün kavram olmaktan çok bir davranış şekli olarak toplumda yaşatıldığı sonuçları ortaya çıkmıştır.

Katılımcıların davranışlar, hareketler, sözler ve söylemler sınıflaması (act sequence) doğrultusundaki verilerine ilişkin sonuçlarında katılımcıların Türkçe konuşurken ek kullanım hatalarını çok sık yaptıkları; sayısal ifadelerin söylemlerinde zaman zaman zorlandıkları; kelime seçiminde soyut kelimelere neredeyse hiç yer vermedikleri; kelime seçimlerini basit ve somut kelimeler çerçevesinde kullandıkları; düz ünlü harflerin kullanımlarında hatalar yaptıkları; akademik düzeyde Türkçe öğrenim düzeyine sahip olmalarına rağmen cümle dizinlemelerinde sorunlar yaşadıkları; bağlaç, edat, sıfat, zarf ve isim gruplarına nadiren başvurdukları görülmüştür.

Kod, tutum, kodlanan mesajdaki ruh hâli sınıflamaları (key) kapsamında katılımcıların konuşmaları incelendiğinde katılımcılardan üçünün resmî, ciddi ve soğuk bir ses tonu ile kendilerini ifade ettikleri, diğer iki katılımcının ise samimi ve içten bir şekilde konuştukları görülmüştür. Vurgu ve tonlamada sorun yaşayan öğrencilerin kendi ana dillerinde de benzer şekilde konuştukları görülmüştür. Bu durum bireylerin ana dili kullanım alışkanlıklarının hedef dilde iletişim kurma süreçlerine de etki ettiğini göstermektedir.

Araştırmanın araçlar ve kanal seçimi sınıflamasını (instrumentalities) oluşturan süreçte veri toplama aracı olarak sözlü iletişim kanalı seçilmiş ve öğrencilerle yüz yüze görüşmeler gerçekleştirilmiştir.

Araştırmanın iletişim normları sınıflamasını (norms) oluşturan kültürel kalıpların sanat, kıyafet, dil, aile, yemek, bilim, devlet, isim, doğum, ölüm, düğün ve sosyal hayat başlıkları altında toplandığı belirlenmiştir. Kişinin anne ve babasının ismini çocuğuna vermesi, büyüklere saygı duyulması, sosyal hayatta kadınlara öncelik verilmesi, şalvarın köy hayatında sıklıkla kullanılması, insanların lakaplarla ve aile adları ile çağırılması, nişan merasimlerinde iki tarafın birbirine hediyeler takdim etmesi, kına gecesine önem verilmesi, yeni doğan bebeğin saçının toprağa gömülmesi, komşuların birbirlerine yardımcı olması gibi gelenekler Türk kültüründe de önemi olan ve günümüze kadar olan ulaşan kültürel değerlerdir. Yine Türk kültüründe de yeri olan yemekten önce ve sonra dua edilmesi, karşılaşılan kişilerin selamlanması, erkek çocuklar için sünnet düğünü merasiminin yapılması, ölümlerin saygı ile anılması, ölü evinde yedi gün yemek yapılmaması, ölenin ardından yedinci ve kırkıncı günlerde mevlit okutulması gibi gelenekler ise İslamın toplumların kültürel yaşantılarına etkilerini gözler önüne sermektedir. Somali’de yeni neslin Arap isimleri kullanması, katılımcıların ana dillerinin başka diller ile etkileşime geçmesi, kelime alıp vermesi de günümüzde farklı milletlerde sıklıkla rastlanan bir durumdur. Türk dili de konuşulduğu coğrafya itibarıyla tarihi süreçte Arap, Fars, Fransız, İngiliz vb. farklı dillerden etkilenmiş, diller arasında kelime alışverişleri gerçekleşmiştir. Katılımcı görüşleri yabancıların Türkçe öğrenirken Türk kültürünü de yakından tanıma imkânı bulduklarını, kültürel benzerliklerin öğrencilerin dil öğrenme motivasyonlarını artırdığını göstermektedir. Yapılan benzer akademik çalışmalar da bu durumu destekler sonuçlar ortaya koymaktadır (bk. Güven, 2015; Çelik, 2018; Ayrancı, 2019). Katılımcı görüşlerine göre Somali’de seramik boyama sanatı çok gelişmiştir. Türkiye de el sanatları yönünden zengin bir ülkedir. Türkçe öğrenmek isteyen yabancılar için düzenlenen Türkçe kursları kaligrafi, ebru, çini, seramik, ağaç oymacılığı, mozaik gibi el sanatları kursları ile desteklenmekte; zaman zaman Türk mutfağı kursları ile yabancı öğrenciler Türk yemekleri ile tanışmaktadır (Anadolu Ajansı, 2021)

Araştırmanın son sınıflamasını oluşturan üslup, şiirler, atasözleri ve özlü sözler sınıflamasında (genre) katılımcıların birkaç atasözü dışında hemen hemen hiçbir sözlü ve yazılı kültür ürününe konuşmasında yer vermediği görülmüştür. Katılımcıların kullandıkları üslup unsurlarının aynısı ya da bir benzeri kendi dillerinde de bulunmakta, dolayısıyla her iki kültürün ürünü olan üslup unsurlarının hedef dilde kullanılması daha kolay olmaktadır. Öğrencilerin hedef dilde üslup unsurlarını kullanma alışkanlığı kazanmaları için ana dili konuşucuları ile pratik yapmaları ve Türkçenin kullanımına doğal ortamlarda maruz kalmaları gerekmektedir. Kim, vd. (2007), dil öğreniminde kültürler arası iletişimin önemine vurgu yaparak farklı kültürden gelen dil öğrencilerinin birbirleriyle ve hedef dili oluşturan toplumdaki bireylerle başarılı bir iletişim kurması için kültürel dil kodlarının önemli olduğunu dile getirmektedir. Bu bağlamda başarılı bir iletişimin gerçekleştirilmesi için hedef kültüre uyum sağlayacak dil çalışmalarının yapılması gerekliliği ortaya çıkmaktadır. Ders kitapları ve materyallerinin de gerek bu hassasiyet gerekse Türkiye Maarif Vakfı Türkçenin Yabancı Dil Olarak Öğretimi Programı dikkate alınarak yeniden düzenlenmesi gerekmektedir.

ÖNERİLER

Araştırma farklı coğrafya ve kültürden seçilmiş sınırlı sayıdaki katılımcı ile gerçekleştirilmiştir. Daha fazla sayıda katılımcı ile gerçekleştirilecek benzer çalışmaların dil öğretiminin planlanması süreçlerine katkı sağlayacağı, kültürler arası iletişim ve etkileşim kavramlarının öğrenmeyi kolaylaştıracağı, bununla birlikte araştırmalar sayesinde öğrencilerde kolektif öğrenme bilinci oluşturulacağı varsayılmaktadır. Bu noktada farklı kültür ve coğrafyalarda gerçekleştirilecek çalışmaların öğretici yeterliklerine ilişkin çıkarımlarda bulunulmasına, ders içeriklerinin hazırlanmasına ve öğretim süreçlerinin yönetilmesine yardım edeceği düşünülmektedir.

Yabancılara Türkçe öğretimi alanında kültürel, toplumbilimsel ve etnografik çalışmaların sayısı artırılmalıdır. Ders programlarının ve ders kitaplarının hazırlanmasında bu unsurlara dikkat edilmelidir. Ders verecek öğretmenler kendilerini kültürel olarak geliştirmeli ve derslerinde Türk kültürünü en iyi şekilde temsil etmelidir. Öğreticiler, öğrencilerin kültürel değerlerine önem vermeli ve saygı ile karşılamalıdır. Derslerde öğrenme hedefleri ile kültürel değerlerin tanıtılması birbiriyle iç içe verilmelidir. Öğreticiler derslerinde yazılı kültür ürünlerine yer vermeli, öğrencileri bu unsurları kullanmaya teşvik etmelidir.

ETİK METNİ

Bu makalede dergi yazım kurallarına, yayın ilkelerine, araştırma ve yayın etiği kurallarına, dergi etik kurallarına uyulmuştur. Makale ile ilgili doğabilecek her türlü ihlallerde sorumluluk yazar(lar)a aittir. Bu çalışma, İstanbul Üniversitesi Sosyal ve Beşerî Bilimler Araştırmaları Etik Kurulu tarafından 13.01.2022 tarih ve 703343 sayılı karar ile etik açıdan uygun bulunmuştur.

YAZAR KATKI ORANI

Birinci yazarın bu makaleye katkı oranı 50%, ikinci yazarın katkı oranı ise 50%'dir.

KAYNAKÇA

- Anadolu Ajansı. "Yunus Emre Enstitüsü Güney Afrika'da Türk El Sanatları Eğitimi Başlattı". [Erişim Tarihi: 27.05.2022] <https://www.aa.com.tr/tr/dunya/yunus-emre-enstitusu-guney-afrikada-turk-el-sanatları-egitimi-baslatti/2273854>
- Bağcı Ayrancı, B. (2019). Türkiye'de Yabancılara Türkçe Öğretiminde Kültür Aktarımı Alanında Yapılan Lisansüstü Tezlerin Analizi ve Değerlendirmesi. *Söylem Filoloji Dergisi*, 4(2), 446-454.
- Bölükbaş, F. & Keskin, F. (2010). Yabancı dil olarak Türkçe öğretiminde metinlerin kültür aktarımındaki işlevi. *Turkish Studies*, 5(4), 221-235.
- Byram, M. (1997). Teaching and Assessing Intercultural Communicative Competence. Multilingual Matters.
- Canale, M. & Swain, M. (1980). Theoretical bases of communicative approaches to second language teaching and testing. *Applied Linguistics*, 1(1), 1-47.
- Creswell, J. W. (2013). *Qualitative inquiry and research desing: Choosing among five approaches*. CA. Sage.
- Creswell, J. W. (2018). Nitel araştırma yöntemleri. Siyasal Yayıncılık.
- Çangal, Ö. (2012). Yabancılara Türkçe Öğretiminde Kültür Taşıyıcısı Olarak Türküler. *Gazi Üniversitesi Türkçe Araştırmaları Akademik Öğrenci Dergisi*, 2(2), 9-20.
- Çelik, H. (2018). *Yabancı Dil Olarak Türkçe Öğretiminde Kültürel İhtiyaç Analizi*. [Yayımlanmamış Doktora Tezi]. Hacettepe Üniversitesi.
- Demircan, B. (2016). *Yabancı Dil Olarak Türkçe Öğretiminde Türk Kültürüne Ait Değerlerin Aktarılması Amacına Yönelik Yazma ve Okuma Becerilerine Dayalı Materyal Tasarımı*. [Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi]. İstanbul Üniversitesi.
- Elbir, B. & Aka, F. N. (2015). Yabancılara Türkçe öğretiminde kültür aktarımına yönelik yapılan çalışmaların değerlendirilmesi. *Turkish Studies*, 10(12), 371-386.
- Güleç, İ. & Ömeroğlu, E. (Ed.). (2020). *Yabancılara Türkçe öğretiminde kültür etkileşimi*. Nobel Yayınları.
- Güven, F. (2015). Türkçenin Yabancı Dil Olarak Öğretiminde Maddi ve Manevi Kültür Ürünlerinin Önemi. *Dil Dergisi*, 166(2), 49-58.
- Heeschen, V. (2005). Ethnology and Anthropology/Ethnologie Und Anthropologie, Sociolinguistics, (Ed.), *Herausgegeben Von Ulrich Ammon*, (pp.870-879). Walter De Gruyter.
- Hymes, D. (1972). Models of the interaction of language and social life. In *Directions in sociolinguistics - The ethnography of communication*. John Gumperz-Dell Hymes (Eds.), (pp.35-71). Holt, Rinehart and Winston.
- Hymes, D. (1975). *Foundations In Sociolinguistics: An Ethnographic Approach*. University of Pennsylvania Press.
- İşcan, A. (2017). Yabancı dil olarak Türkçe öğretiminde kültür aktarım aracı olarak filmlerden yararlanma. *Türkiyat Araştırmaları Enstitüsü Dergisi (TAED)*, 58, 437-452.
- İşcan, A., Baskın, S. & Maden, M. N. (2020). Türkçenin yabancı dil olarak öğretiminde bir kültür aktarıcısı olarak türkülerin önemi. A. İşcan, A. Layek, F. Yamanel, S. Assil ve S. Baskın (Ed.), 12. *Uluslararası Eğitim Camiası Sempozyumu Tam Metinleri* içinde (ss. 514-521). Saygın Bilim Derneği.

- Kalfa, M. (2013). Yabancılar Türkçe öğretiminde sözlü kültür unsurlarının kullanımı. *Millî Folklor*, 25(97), 167-177.
- Kamacı Gencer, D. (2019). Toplum dilbilimde etnografik-etnolojik ve etnometodolojik yaklaşımlar. *I. Uluslararası Din ve İnsan Sempozyumu "Din, Dil ve İletişim"* (Ed. Y. Araz, S. Yavuz ve B. Çakan). Eskişehir Osmangazi Üniversitesi, 68-76.
- Kaya, M. & Oran, G. (2015). The Transmission of Socio-Cultural Codes in Teaching Turkish as a Foreign Language. *Procedia-Social and Behavioral Sciences*, 186, 1208-1213.
- Kim, S., Yu, S., Noh, T., Chinsung, C. & Kim, M. (2007). Fundamental Research for Intercultural Communication Education with European Union Countries, *Korean Association for German Language and Literature Education*, 40(40), 405-436.
- Memiş, M. R. (2016). Yabancı dil öğretiminde eğitim ortamı ve kültür aktarımı. *Turkish Studies*, 11(9), 605-616.
- Moralı, G. & Göçer, A. (2019). Yabancı dil olarak Türkçe öğretiminde kültür paylaşımına yönelik öğretmen görüşleri. *Ana Dili Eğitimi Dergisi*, 7(4), 1115-1129.
- Özüdoğru, Ş. (2014). Nitel araştırmanın iletişim araştırmalarında rol ve önemi üzerine bir deneme. *Global Media Journal: TR Edition*, 4(8), 260-275.
- Şimşek, A. (2012). Araştırma Modelleri. *Sosyal Bilimlerde Araştırma Yöntemleri* (ed. A. Şimşek). Anadolu Üniversitesi Açıköğretim Fakültesi, 80-107.
- Torabi, M. A. (2004). Linguisticsof ethnography of communication. *Journal of Faculty of Letters and Humanities*. 47(190), 35-45.
- Wardhaugh, R. (2006). *An Introduction to Sociolinguistic*. Wiley-Balckwell.
- Wujiabudula, A. (2019). A Study on Turkish as a Foreign Language Learners' Intercultural Communicative Competence of Turkish Culture in Turkey. *International Journal of Languages' Education and Teaching*, 7(2), 358-379.
- Yavuzel, S. T. (2020). *Türkçenin Yabancı Dil Olarak Öğretiminde Kültürel Aktarım Açısından Türkülerin Önemi*. [Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi]. Bursa Uludağ Üniversitesi.
- Yıldırım, A. & Şimşek, H. (2016). *Sosyal bilimlerde nitel araştırma yöntemleri*. Seçkin Yayıncılık.